

Anvisningar för studentinflytande vid Karolinska Institutet

Dnr: 1-774/2018

Fastställd av Rektor 2018-11-06

Gäller fr.o.m 2019-01-01

**Karolinska
Institutet**

Anvisningar för studentinflytande vid Karolinska Institutet

INNEHÅLL

Inledning	3
Ansvar för studentinflytandet på Karolinska Institutet	4
Ställning som studentkår	4
Studentrepresentation	4
Årlig överenskommelse med studentkårerna	5
Tillsättande av studentrepresentanter under året.....	6
Stöd och utbildning för studentrepresentanter	6
Intyg.....	6
Studentinflytande när beredning sker och beslut fattas av en grupp.....	7
Närvaroplikt	7
Studentinflytande när beredning sker och beslut fattas av en person	7
Samråd med studentrepresentant.....	7
Det finns tillfällen då studenterna inte ska delta	8
Studentinflytande genom utvärderingar	9
Studentkårerna remissinstans vid interna remisser.....	9
Referenser	9
Bilaga 1 - Lagtexter som det hänvisas till i dokumentet.....	10
Högskolelagen.....	10
Högskoleförordningen	11
Studentkårsförordningen	11

Diarienummer: 1-774/2018	Dnr för föregående version: -	Beslutsdatum: 2018-11-06	Giltighetstid: Gäller tillsvidare fr.o.m. 2019-01-01
Beslut: Rektor		Dokumenttyp: Anvisningar	
Handläggs av avdelning/enhet: Avdelningen för styrelsestöd och externa relationer/SER		Beredning med: Universitetsförvaltningen	
Revidering med avseende på: Nytt styrdokument			

Inledning

Ett aktivt och engagerat deltagande från studenternas sida är centralt för högskolans utvecklingsarbete och för kvaliteten i den högre utbildningen.

Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenter¹. Studenterna ska ha rätt att utöva inflytande över utbildningen vid högskolorna och högskolorna ska verka för att studenterna tar en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen².

Med student avses den som är antagen till och bedriver högskoleutbildning³ på grundnivå, avancerad nivå eller forskarnivå⁴.

Alla studenter är medaktörer i universitetets verksamhet och har därigenom också ett medansvar i att påverka och utveckla utbildningen. För att studentinflytandet ska förverkligas krävs att studenterna tar en aktiv och engagerad roll både som individer och som ett kollektiv. En förutsättning för detta är att studenternas synpunkter, åsikter och förslag efterfrågas och bemöts med respekt. Högskolan har ett ansvar för att praktiskt underlätta och på andra sätt uppmuntra och medverka till att studenterna engagerar sig i utvecklingsarbetet.

Studenterna har rätt att vara representerade när beslut fattas eller beredning sker som har betydelse för utbildningen eller studenternas situation⁵. Även frågor om t ex budget, resurser och administration är av stor betydelse för utbildningen och studenternas situation⁶.

Om beslut fattas av en grupp av personer har studenterna rätt att vara representerade med minst tre ledamöter. Antalet studentrepresentanter i en sådan grupp får dock vara färre om det finns särskilda skäl med hänsyn till det totala antalet ledamöter i gruppen⁷.

Om beslut ska fattas eller beredning genomföras av en enda person ska information lämnas till och samråd ske med en studentrepresentant i god tid före beslutet eller slutförandet av beredningen⁷.

¹ Högskolelagen (HL) 1 kap 4 §

² HL 1 kap 4 a §

³ Högskoleförordningen (HF) 1 kap 4 §

⁴ HL 1 kap 7 §

⁵ HL 2 kap 7 §

⁶ Regeringens proposition 1999/2000:28, Studentinflytande och kvalitetsutveckling i högskolan, s. 28-29

⁷ HF 2 kap 14 §

Ansvar för studentinflytandet på Karolinska Institutet

Vid KI har prorektor ansvar för det formella studentinflytandet, dvs studenternas rätt att vara representerade vid beredning och beslut som har betydelse för utbildning och studenternas situation.

Prorektor träffar regelbundet studentkårernas presidier för informationsutbyte och samråd. Vid dessa möten diskuteras hur studentinflytandet fungerar formellt och i praktiken. Studentkårerna har även rätt att årligen lämna en skriftlig redogörelse för sin syn på studentinflytandet på KI och hur studentinflytandet har utvecklats. Redogörelsen lämnas i samband med att kårens årsredovisning lämnas till KI.

För att skapa en god studiemiljö förutsätts att studenternas synpunkter på utbildningen och studiemiljön tillvaratas. Vicerektor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt vicerektor för utbildning på forskarnivå ansvarar för detta inom respektive utbildningsnivåer och träffar regelbundet representanter för studentkårerna för informationsutbyte och samråd.

Ställning som studentkår

KI inbjuder vart tredje år de studentsammanslutningar som vill få ställning som studentkår att ansöka om detta⁸. Beslut om ställning som studentkår gäller i tre år⁹. I beslutet anges vid vilken organisatorisk eller geografiskt avgränsad del eller vilka organisatoriska delar av högskolan sammanslutningen ges ställning som studentkår.

För perioden 2019-2021 har följande studentsammanslutningar beviljats ställning som studentkår för verksamhetsområde:

- *Medicinska föreningen (MF)* för samtliga utbildningar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid KI, förutom utbildning på grundnivå och avancerad nivå inom utbildningsuppdraget för institutionen för odontologi.
- *Odontologiska föreningen (OF)* för utbildning på grundnivå och avancerad nivå inom utbildningsuppdraget för institutionen för odontologi.

Den viktigaste uppgiften för en studentkår är att bevaka och medverka i utvecklingen av utbildningen¹⁰.

Studentrepresentation

För att kunna utöva studentinflytande har studenterna rätt att ingå i alla organ som på något sätt har betydelse för utbildningen. Även frågor om till exempel budget, resurser och administration är av stor betydelse för utbildningen och studenternas situation och studenterna bör ha rätt att vara representerade i t ex.

⁸ HL 4 kap. 8 §

⁹ Studentkårsförordningen (SF) 4 §

¹⁰ HL 4 kap 9 §

ledningsgrupper, översynsgrupper och utredningar¹¹. KI:s grundprincip är att studenterna ska ha en stark ställning i beslutsprocessen och ges möjlighet att vara representerade i alla grupper som har betydelse för utbildning och/eller studenternas situation.

Studentrepresentanter utses av studentkårerna. Studentkårerna fördelar platserna mellan sig och beslutar om vem som ska utses till respektive post. De som utses representerar alla studenter oavsett utbildningsnivå, programtillhörighet eller kårmedlemskap. KI får inte besluta om att platserna ska fördelas på ett särskilt sätt eller att någon särskild person ska utses. I en del fall kan en viss fördelning vara lämplig av olika skäl och den som ansvarar för organet kan föreslå fördelning mellan kårer, utbildningsnivå och programtillhörighet. Kårerna kan dock välja att inte följa förslaget. Endast i de fall kårerna inte kan komma överens kan KI fatta beslut om hur platserna ska fördelas mellan kårerna¹².

Årlig överenskommelse med studentkårerna

För att säkerställa att studentinflytandet förverkligas på alla nivåer träffas årligen en överenskommelse mellan KI och studentkårerna om hur studentinflytandet ska säkras i de organ som hanterar frågor som rör utbildning eller studenternas situation.

Varje höst sammanställer KI en förteckning över vilka beslutande, beredande och rådgivande organ som finns inom KI:s organisation (övergripande organisation, institutioner och förvaltningen) och som hanterar utbildning eller studenternas situation samt antal studentrepresentanter i dessa. Av förteckningen ska även framgå enskilda beslutsfattare som på delegation fattar beslut som rör utbildning eller studenternas situation (inklusive forskarutbildning och doktorander).

Förteckningen skickas till studentkårerna senast sista oktober.

Studentkårerna ansvarar för att platserna fördelas mellan kårerna, att genomföra val/utse studentrepresentanter samt att ett jämställdhetsperspektiv beaktas. Kårerna kan besluta att studentinflytandet i ett organ istället ska säkras genom t ex att underlag och förslag till beslut skickas till studentkåren (till angiven e-postadress) en vecka innan mötet så att studentkåren har möjlighet att lämna synpunkter. Studentkårerna kan också fatta beslut om att avstå från att utse studentrepresentanter till ett organ.

Senast sista februari skickar kårerna uppgift om vilken kår (och ev sektion inom studentkåren) som utser studentrepresentanter till respektive organ, vilka studentrepresentanter som utsetts, om studentinflytandet ska säkras på annat sätt (inkl kontaktuppgifter) eller om studentkårerna valt att avstå från att utse studentrepresentanter till ett organ.

¹¹ Regeringens proposition 1999/2000:28, Studentinflytande och kvalitetsutveckling i högskolan

¹² Studentkårsförordningen (SF) 7 §

I väntan på att nya studentrepresentanter utses kallar KI de tidigare, om inte studentkårerna meddelat något annat.

Tillsättande av studentrepresentanter under året

I de fall vakanser uppstår eller grupperingar/beslutsfattare tillkommer ska anmälan om önskemål om att ny studentrepresentant utses anmälas till kårerna och till central förvaltning (via e-post till studrep@medicinskaforeningen.se, UU@ofsthlm.se och studentrepresentation@ki.se).

För att kårerna ska ha möjlighet att utse studentrepresentanter till nya och tillfälliga grupperingar (t ex arbetsgrupper, projektgrupper) eller beslutsfattare ska, i normalfallet, information om dessa skickas till kårerna (via e-post enligt ovan) senast en månad innan grupperingen har sitt första möte. I de fall grupperingen är ett resultat av en beredning eller beslut där studentrepresentant medverkat ansvarar denne tillsammans med ansvarig beslutsfattare/handläggare för att studentkårerna informeras.

Studentkårerna ansvarar för att alla inkomna anmälningar med önskemål om studentrepresentant tas om hand och besvaras inom tio arbetsdagar. I det fall en anmälan inte besvaras inom tio arbetsdagar anses det som att kåren avstår studentrepresentation i det aktuella fallet.

Av studentkårens svar ska framgå:

- om studentrepresentant har/kommer att utses, vilken studentkår (och ev sektion inom studentkåren) som ansvarar för att utse studentrepresentant, vem som utsetts, eller när studentrepresentant/-er kan vara utsedda.
- eller om studentinflytandet istället ska säkras genom t ex att underlag och förslag till beslut skickas till studentkåren (till angiven e-postadress).
- eller om studentkårerna väljer att avstå från att utse studentrepresentanter.

I de fall en utsedd studentrepresentant lämnar sitt uppdrag i förtid (d.v.s. innan årets slut) och en vakans uppstår ansvarar studentrepresentanten för att informera studentkåren om att en ersättare behöver utses.

Stöd och utbildning för studentrepresentanter

Studentkårens möjligheter att ta ansvar för att utbilda och stödja studentrepresentanterna är av stor betydelse för ett starkt och oberoende studentinflytande. För att ge de bästa förutsättningarna för detta bistår KI studentkårerna med att erbjuda en utbildning för studentrepresentanter om regler som styr verksamheten och om hur organisationen fungerar.

Intyg

Studenter ska på begäran kunna erhålla skriftligt intyg över förtroendeuppdrag inom KI.

Studentinflytande när beredning sker och beslut fattas av en grupp

Studentrepresentanter i en gruppering har samma rättigheter och skyldigheter som gruppens övriga deltagare. Genom den utsedda studentrepresentanten säkerställs studentinflytandet enligt HL 2 kap. 7 §. Studentrepresentanten representerar alla studenter, d.v.s. även de som läser en annan utbildning (utbildningsnivå och/eller program) och studentkårerna ansvarar för att det finns möjligheter för utsedda studentrepresentanter att inhämta synpunkter, förankra beslut och återkoppla till de studenter som berörs.

Ordförande i varje beslutande eller beredande organ ansvarar för att varje ny studentrepresentant i organet får relevant introduktion till organets funktion och arbetssätt, samt att studentrepresentanterna i likhet med övriga ledamöter i god tid får tillgång till information och diskussionsunderlag.

Närvaroplikt

Studentrepresentanter har, på samma sätt som övriga ledamöter, närvaroplikt vid sammanträden som KI kallar till.

KI ska underlätta för studenter att engagera sig som studentrepresentanter under studietiden. Studentrepresentanter ska ges möjlighet att genomföra obligatoriska kursmoment vid annan tidpunkt eller på annat godtagbart sätt ersätta detta, om dessa moment missas på grund av sammanträden som KI kallat till. Studenten ska meddela frånvaro från obligatoriska undervisningsmoment till examinator innan kursmomentet och en överenskommelse för hur detta ska tas igen ska göras. Examinator ansvarar för bedömningen av om och i så fall hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen utifrån praktiska och ekonomiska aspekter.

Studentinflytande när beredning sker och beslut fattas av en person

Högskoleförfattningarnas bestämmelser ger studentrepresentanterna rätt till information och samråd när en enskild person vid lärosätet bereder eller fattar beslut som har betydelse för utbildning eller studenternas situation. Samråd med studentrepresentant ska ses som en naturlig del av beredningsarbetet. Syftet med regeln om samråd med studentrepresentanter är att garantera studenternas inflytande när ärenden inte hanteras i en grupp, utan bereds och beslutas av en ensam befattningshavare.

Samråd med studentrepresentant

Huvuddelen av de ärenden som rör utbildningen eller studenternas situation bör hanteras av beredande och beslutande organ med studentrepresentation. I de fall beslut fattas av en person ska information lämnas till och samråd ske med en studentrepresentant i god tid före beslutet eller slutförandet av beredningen. Detta kan t ex göras genom

Samråd via e-post t ex vid dekanbeslut. I slutberedning av ett ärende skickas förslag till beslut till en studentrepresentant. Studentrepresentanten har rätt att ställa frågor om förslaget, begära förtydliganden och komma med invändningar. Viktigt att det framgår att studentrepresentanten inte

behöver ställa sig bakom förslaget och kan framföra att ytterligare beredning behövs innan beslut.

Studentrepresentanten ansvarar för att önskemål om samråd via e-post tas om hand och besvaras inom fem arbetsdagar. Studentrepresentanten kan i sitt svar be om ytterligare tid, dock längst ytterligare fem arbetsdagar, för att ha möjlighet att inhämta synpunkter från andra studenter.

För att underlätta för studentrepresentanterna att identifiera önskemål om samråd bör ”Förslag till beslut” stå som förled i e-postens ämnesrad.

Rådgivande möten t ex ledningsråd. I ett råd behandlas frågor av principiell vikt och av övergripande karaktär. Rådets funktion är att vara rådgivande och utgöra forum för dialog och beslutsfattarens förankring av beslut.

Beslutsmöten t ex vid rektorsbeslut. En studentrepresentant kallas till att närvarar när förslag till beslut föredras och har möjlighet att ställa frågor eller komma med invändningar mot beslutet. Handlingar till dessa möten ska skickas ut i god tid innan mötet (ca en vecka). Ett beslutsmöte bör föregås av ett beredningsmöte där information om kommande ärenden lämnas.

Det finns tillfällen då studenterna inte ska delta

Studenterna har rätt att vara representerade i samtliga beslut och beredning som rör utbildning och studenternas situation med några få undantag:

- Studenterna ska inte delta i enskilda studentärenden, t ex bedömning av enskilda studenters studieprestationer. Undantag är disciplinnämnden där studenterna har rätt att vara representerade med två ledamöter.¹³
- Studenter ska inte bedöma vetenskaplighet då det vid bedömning av vetenskaplighet krävs vetenskaplig kompetens vilket vid KI innebär avlagd doktorsexamen.
- Studenterna ska inte delta i beslut om vem som utses till ett uppdrag (t ex GUA, studierektor för forskarutbildning, kursansvarig lärare, examinator etc) då detta är beslut om att fördela arbetsuppgifter vilket ligger inom arbetsledningens uppdrag.
Studenterna ska däremot vara med i beredningen av att uppdragen ska tillsättas, utformningen och krav på kompetens hos den som ska utses. Studenterna ska också vara involverade i beredningen av eventuella val där studenterna inte har röst- eller nomineringsrätt.
- Studenterna ska inte delta i handläggning av enskilda personalärenden eller i enskilda anställningsärenden utöver de som är reglerade genom anställningsordningen.
Studenterna ska däremot ha möjlighet att påverka bemanningen på en

¹³ HF 10 kap 4 §

övergripande nivå i frågor om t. ex tillräcklig bemanning för utbildningen och studenternas behov samt tillgång på läranderesurser.

Studentinflytande genom utvärderingar

Studenter som deltar i eller har avslutat en kurs ges möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen genom en kursvärdering.

Kursvärderingarna ska sammanställas och studenter informeras om resultaten och eventuella beslut om åtgärder som föranleds av kursvärderingarna¹⁴.

Resultaten ska hållas tillgängliga för studenterna via kurswebben¹⁵.

I *Riktlinjer för kvalitetsutvärdering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå (Dnr 1-577/2016)* finns riktlinjer och rutiner för kursvärdering som ska användas för samtliga kurser på grundnivå och avancerad nivå. Utöver riktlinjer kring genomförandet av kursvärderingen innehåller dokumentet riktlinjer för sammanställning av resultatet samt information till studenterna.

Kursvärdering av kurser på forskarnivå regleras i *Regler för forskarutbildning (Dnr 1-88/2018)*.

Utöver kursvärderingar genomförs ytterligare enkäter och utvärderingar (studentbarometer, VFU-enkät, examensenkät, alumnienkät, tematiska utvärderingar etc.) för att inhämta studenternas erfarenheter och synpunkter på utbildningen och studenternas situation.

Studentkårerna remissinstans vid interna remisser

I de fall det bedöms att synpunkter i ett ärende behöver inhämtas genom remiss till en eller flera instanser (t ex institutioner) och ärendet har betydelse för utbildningen eller studenternas situation ska studentkårerna utgöra remissinstans.

Referenser

Högskolelagen (SFS 1992:1434)

Högskoleförordningen (SFS 1993:100)

Studentkårsförordningen (SFS 2009:769)

Regeringens proposition 1999/2000:28 – *Studentinflytande och kvalitetsutveckling i högskolan*

Regeringen proposition 2008/09:154 – *Frihet och inflytande – kårobligatoriets avskaffande*

¹⁴ HF 1 kap 14 §

¹⁵ Riktlinjer för kvalitetsutvärdering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå (Dnr 1-577/2016)

Bilaga 1 - Lagtexter som det hänvisas till i dokumentet

Högskolelagen

1 kap 4 §

Verksamheten ska avpassas så att en hög kvalitet nås i utbildningen och forskningen.

De tillgängliga resurserna ska utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten.

Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolans personal och studenterna. (SFS 2013:199)

1 kap 4 a §

Studenterna ska ha rätt att utöva inflytande över utbildningen vid högskolorna.

Högskolorna skall verka för att studenterna tar en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. (SFS 2000:260)

1 kap 7 §

Utbildningen ska ges på

- grundnivå
- avancerad nivå
- forskarnivå (SFS 2006:173)

2 kap 6 §

Beslut ska fattas av personer med vetenskaplig eller konstnärlig kompetens om besluten kräver en bedömning av

1. uppläggning, genomförande av eller kvalitet i utbildningen, eller
2. organisation av eller kvalitet i forskningen

Om den bedömning som avses i första stycket ska göras av en grupp av personer, ska majoriteten av personerna i gruppen ha vetenskaplig eller konstnärlig kompetens. Styrelsen får dock besluta att en sådan majoritet inte behövs om det finns särskilda skäl. (SFS 2013:119)

2 kap 7 §

Studenterna har rätt att vara representerade när beslut fattas eller beredning sker som har betydelse för utbildningen eller studenternas situation. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om antalet sådana representanter och om hur de ska utses. (SFS 2016:744)

2 kap 8 §

I föreskrifter om hur studenterna utser ledamöter i styrelserna eller representanter enligt 7 §, får regeringen överlämna åt enskilda individer eller åt sammanslutningar att utse ledamöterna eller representanterna. (SFS 2016:744)

4 kap 8 §

En högskola ska på ansökan besluta att en sammanslutning av studenter vid högskolan får ställning som studentkår för en viss tid, om sammanslutningen uppfyller de krav som ställs i 9-14 §§. (SFS 2009:766)

4 kap 9 §

En studentkår ska ha som huvudsakligt syfte att bevaka och medverka i utvecklingen av utbildningen och förutsättningarna för studier vid högskolan. (SFS 2009:766)

Högskoleförordningen**1 kap 4 §**

Med student avses i denna förordning den som är antagen till och bedriver högskoleutbildning, och med doktorand en student som är antagen till och bedriver utbildning på forskarnivå, allt i den utsträckning inte annat anges särskilt. (SFS 2006:1053)

1 kap 7 §

I studentkårsförordningen (2009:769) finns det bestämmelser om hur sådana ledamöter i styrelsen som studenterna enligt 2 kap 4 § högskolelagen har rätt att utse, ska utses. I studentkårsförordningen finns det också bestämmelser om hur representanterna för studenterna enligt 2 kap. 7 § högskolelagen ska utses.

Förordningen (1992:1299) om ersättning för uppdrag i de statliga styrelser, nämnder och råd m.m. ska tillämpas också på de ledamöter i en högskolas styrelser som utses av studenterna (SFS 2016:745).

1 kap. 14 §

Högskolan skall ge de studenter som deltar i eller har avslutat en kurs möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen genom en kursvärdering som anordnas av högskolan.

Högskolan ska sammanställa kursvärderingarna samt informera om resultaten och eventuella beslut om åtgärder som föranleds av kursvärderingarna. Resultaten skall hållas tillgängliga för studenterna. (SFS 200:651)

2 kap. 14 §

I 2 kap. 7 § högskolelagen (1992:1434) finns det bestämmelse om studenternas rätt till representation när beslut ska fattas eller beredning sker.

Om beslut ska fattas eller beredning ska genomföras av en enda person, ska information lämnas till och samråd ske med en studentrepresentant i god tid före beslutet eller slutförandet av beredningen.

Om beslut ska fattas av en grupp personer enligt 2 kap. 6 § andra stycket högskolelagen, har studenterna rätt att vara representerade med minst tre ledamöter. Antalet studentrepresentanter i en sådan grupp får dock vara färre om det finns särskilda skäl med hänsyn till det totala antalet ledamöter i gruppen.

I övrigt beslutar en högskola själv om sådan rätt till representation för studenterna som avses i första stycket. (SFS 2010:1064)

Studentkårsförordningen**4 §**

Ett beslut enligt 4 kap 8 § högskolelagen (1992:1434) ska gälla för tre år om inte annat följer av 5 §. I beslutet ska det anges vid vilken organisatorisk eller geografiskt avgränsad del eller vilka organisatoriska delar av högskolan sammanslutningen ges ställning som studentkår.

7 §

En studentkår vid en högskola får utse sådana ledamöter i styrelsen som studenterna har rätt till enligt 2 kap. 4 högskolelagen (1992:1434) har rätt att utse. En studentkår vid en högskola får också utse och entlediga sådana representanter som avses i 2 kap. 7 § högskolelagen.

Om det finns flera studentkårer vid en högskola, får uppgiften att utse ledamöter i högskolans styrelse enligt första stycket första meningen fullgöras på det sätt kårerna kommer överens om. När studenterna har rätt att vara representerade i ett organ vid högskolan som täcker flera studentkårers verksamhetsområden eller i övrigt vid beslut eller beredning som berör flera studentkårer, får de i uppgifter som avses i första stycket andra meningen fullgöras på det sätt kårerna kommer överens om.

Kan kårerna inte enas får högskolan, efter att ha hört kårerna besluta hur ledamöter i styrelsen eller representanter för studenterna ska utses. (SFS 2016:748).

8 §

En studentrepresentant ska representera även studenter som inte är medlemmar i en kår. (SFS 2010:1776).